

Số: /TTr-BLĐTBXH

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

TỜ TRÌNH

Về việc ban hành Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ

Kính gửi: Chính phủ

Thực hiện Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng, Nghị quyết số 104/2023/QH15 ngày 10/11/2023 của Quốc hội về dự toán ngân sách nhà nước năm 2024, theo sự phân công của Chính phủ, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã xây dựng dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ.

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội kính trình Chính phủ Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH NGHỊ ĐỊNH

Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng (*sau đây gọi là Pháp lệnh*) được Ủy ban Thường vụ Quốc hội thông qua ngày 09 tháng 12 năm 2020, thay thế Pháp lệnh số 26/2005/PL-UBTVQH11 và Pháp lệnh số 04/2012/PL-UBTVQH13, có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 7 năm 2021. Pháp lệnh là văn bản pháp lý quan trọng thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng về công tác người có công với cách mạng, là nền tảng pháp lý cho các cấp chính quyền tổ chức triển khai việc xác nhận người có công và chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của người có công và thân nhân người có công với cách mạng. Điều 48 Pháp lệnh đã giao Chính phủ quy định mức hưởng và việc thực hiện trợ cấp, phụ

cấp, các chế độ ưu đãi đối với người có công với cách mạng và thân nhân của người có công với cách mạng.

Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ thực hiện việc điều chỉnh mức chuẩn và các mức hưởng trợ cấp, phụ cấp, các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng gắn với mức chuẩn trên cơ sở sau:

Thứ nhất: Thực hiện Nghị quyết số 104/2023/QH15 ngày 10 tháng 11 năm 2023 của Quốc hội về dự toán ngân sách nhà nước năm 2024 quy định từ ngày 01 tháng 7 năm 2024, điều chỉnh trợ cấp ưu đãi người có công đang gắn với lương cơ sở.

Thứ hai: Quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước về chăm lo, cải thiện và nâng cao đời sống người có công với cách mạng đã có những thay đổi quan trọng, cốt lõi, cụ thể: Thời điểm năm 2017, tại Chỉ thị số 14-CT/TW ngày 19/7/2017 của Ban Bí thư về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác người có công với cách mạng đưa ra chỉ tiêu: *"..gia đình người có công với cách mạng có mức sống bằng hoặc cao hơn mức trung bình của cộng đồng dân cư nơi cư trú"*, thì đến năm 2023, tại Nghị quyết số 42-NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã đặt ra yêu cầu cao hơn, đó là: *"Tiếp tục nâng cao mức chuẩn trợ cấp, phụ cấp ưu đãi theo hướng phải là mức cao nhất trong các chính sách xã hội... Bảo đảm người có công và gia đình người có công phải có mức sống từ trung bình khá trở lên so với mức sống của cộng đồng dân cư nơi cư trú"*. Như vậy, với việc thực hiện điều chỉnh trợ cấp ưu đãi người có công với mức tăng cao hơn sẽ góp phần đảm bảo thực hiện các mục tiêu, yêu cầu của Nghị quyết số 42-NQ-TW về nâng cao đời sống của người có công với cách mạng và nguyên tắc khi xem xét, điều chỉnh các chính sách xã hội thì mức chuẩn trợ cấp, phụ cấp ưu đãi theo hướng phải là mức cao nhất.

Thứ ba: 20 năm qua, với 15 lần điều chỉnh, mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng luôn được quan tâm, điều chỉnh cao hơn mức lương cơ sở của cán bộ, công chức, viên chức, lực lượng vũ trang nhân dân. Gần đây nhất năm 2023, trợ cấp ưu đãi người có công cũng được điều chỉnh tăng cao hơn lương cơ sở 5,7% (lương cơ sở điều chỉnh lên 1.800.000 (tăng 20,8%) thì mức chuẩn trợ cấp trợ cấp ưu đãi người có công cũng điều chỉnh lên 2.055.000 (tăng 26,5%).

Thứ tư: Kết quả thống kê từ các địa phương cho thấy tỷ lệ giảm tự nhiên

(chết do tuổi già, nhiều bệnh tật nên) của người có công với cách mạng tăng nhanh, nhất là người có công là cán bộ lão thành cách mạng, cán bộ tiền khởi nghĩa, Mẹ Việt Nam anh hùng, thương binh, bệnh binh, người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hoá học... (*chỉ riêng số liệu thống kê số lượng Mẹ Việt Nam anh hùng cho thấy, năm 2020 có tổng số là 4.962 mẹ, nhưng đến cuối năm 2023 giảm xuống còn 2.998 mẹ*). Với độ tuổi của người có công cao (khoảng từ 75 đến 95 tuổi), thì việc thực hiện các chính sách ưu đãi đặc biệt, nhất là điều chỉnh ngay mức trợ cấp ưu đãi hằng tháng ở mức cao nhất là rất cần thiết. Thực tế với tỷ lệ giảm tự nhiên nhanh thì trong giai đoạn 10 năm tiếp theo (2024-2034) có thể nói là “10 năm vàng” để thực hiện chính sách ưu đãi người có công với cách mạng.

Do đó, việc ban hành Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ là cần thiết để thể chế hóa chủ trương của Đảng, Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng, Nghị quyết của Quốc hội và cụ thể hóa thực hiện chính sách, chế độ chăm lo sức khỏe, đời sống vật chất, tinh thần của người có công với cách mạng và thân nhân của họ.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG NGHỊ ĐỊNH

1. Mục đích

- Thể chế hóa quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng về việc chăm sóc đời sống vật chất, tinh thần người có công với cách mạng và thân nhân người có công với cách mạng.

- Phù hợp với Nghị quyết của Quốc hội, các quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước và các quy định pháp luật khác có liên quan, tạo điều kiện thuận lợi trong quá trình triển khai thực hiện.

2. Quan điểm xây dựng dự thảo

- Quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp ưu đãi người có công với cách mạng và thân nhân của người có công với cách mạng đã được Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng giao.

- Bảo đảm tính linh hoạt và đồng bộ trong thực hiện chế độ trợ cấp, phụ cấp ưu đãi người có công với cách mạng.

- Bảo đảm khả thi và phù hợp với khả năng của ngân sách nhà nước.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG NGHỊ ĐỊNH

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Chính phủ về việc giao Bộ Lao động -

Thương binh và Xã hội chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan liên quan xây dựng Nghị định điều chỉnh mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã:

- Tổ chức soạn thảo dự thảo Nghị định .
- Gửi Bộ Tư pháp thẩm định theo quy định.
- Tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp và hoàn thiện dự thảo Nghị định trình Chính phủ.

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA NGHỊ ĐỊNH

1. Bố cục

Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ bao gồm 03 Điều, cụ thể như sau:

- Điều 1. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ.

- Điều 2. Điều khoản thi hành.
- Điều 3. Trách nhiệm thi hành.

2. Nội dung cơ bản

2.1. Mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng:

Thực hiện Nghị quyết số 104/2023/QH15 ngày 10 tháng 11 năm 2023 của Quốc hội về dự toán ngân sách nhà nước năm 2024 quy định từ ngày 01 tháng 7 năm 2024, điều chỉnh trợ cấp ưu đãi người có công đang gắn với lương cơ sở. Trên cơ sở phân tích về sự cần thiết ban hành Nghị định, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã đề xuất phương án điều chỉnh tăng mức chuẩn trợ cấp ưu đãi đối với người có công với cách mạng từ 2.055.000 đồng lên thành 2.789.000 đồng (tương ứng với tỷ lệ tăng là 35,7%) và được thực hiện kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2024. Mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công này đã được Chính phủ báo cáo Bộ Chính trị.

- Về nguyên tắc điều chỉnh:

+ Mức hưởng trợ cấp, phụ cấp ưu đãi người có công với cách mạng (Phụ lục I, II, III): giữ nguyên mối tương quan giữa các mức hưởng trợ cấp, phụ

cấp ưu đãi người có công hiện hành so với mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng, theo đó, mức hưởng trợ cấp, phụ cấp ưu đãi người có công theo số tiền tuyệt đối được điều chỉnh tăng bằng với tỷ lệ tăng mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng là 35,7%.

+ Mức hưởng trợ cấp ưu đãi hằng năm, một lần và mức chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe (Điều 6, 8 và phụ lục IV, VI): tiếp tục gắn với mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng như quy định hiện hành.

- Về thời điểm hưởng:

+ Mức hưởng trợ cấp, phụ cấp ưu đãi hằng tháng, hằng năm, một lần được thực hiện kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2024.

+ Mức chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe: được thực hiện kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2025.

Chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe được thực hiện dưới hai hình thức là điều dưỡng tập trung và điều dưỡng tại nhà. Theo quy định tại Điều 86 và Điều 87 Nghị định số 131/2021/NĐ-CP thì danh sách người được điều dưỡng tập trung và điều dưỡng tại nhà được lập trong Quý I của năm và căn cứ điều kiện thực tế tại địa phương, Giám đốc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội quyết định thời gian điều dưỡng cụ thể. Bên cạnh đó, việc tổ chức thực hiện chế độ điều dưỡng được thực hiện xuyên suốt trong năm nên thời điểm hưởng chế độ của các đối tượng là khác nhau. Do đó, nếu quy định thời điểm thực hiện chế độ điều dưỡng theo mức chuẩn trong dự thảo Nghị định kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2024 thì chế độ điều dưỡng trong năm 2024 được thực hiện theo 02 mức chuẩn: 6 tháng đầu năm 2024 thực hiện theo mức chuẩn 2.055.000 đồng, 6 tháng cuối năm 2024 thực hiện theo mức chuẩn 2.789.000 đồng. Như vậy, số tiền hưởng chế độ điều dưỡng của những đối tượng thuộc danh sách hưởng chế độ điều dưỡng 6 tháng đầu năm 2024 thấp hơn số tiền hưởng chế độ điều dưỡng của những đối tượng thuộc danh sách hưởng chế độ điều dưỡng 6 tháng cuối năm 2024. Vì vậy, để đảm bảo các đối tượng hưởng chế độ điều dưỡng trong năm 2024 được thực hiện thống nhất cùng một mức chi tính theo mức chuẩn 2.055.000 đồng, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đề xuất thời điểm điều chỉnh tăng mức chi chế độ điều dưỡng theo mức chuẩn kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2025.

2.2. Đề xuất sửa đổi cơ cấu nội dung chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung:

Nhằm nâng cao chất lượng dịch vụ điều dưỡng người có công với cách mạng, tạo điều kiện để người có công được tiếp cận, thụ hưởng các dịch vụ chăm sóc toàn diện về thể chất, tinh thần; đồng thời, tăng cường tính liên kết giữa các cơ sở điều dưỡng người có công với cách mạng trên cả nước, trên cơ sở

kiến nghị của địa phương (*Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh An Giang tại Công văn số 1511/SLĐT BXH-NCC ngày 19 tháng 5 năm 2023*), Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đề nghị điều chỉnh cơ cấu nội dung chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung như sau:

Nội dung quy định tại khoản 2 Điều 6 Nghị định số 75/2021/NĐ-CP	Nội dung đề nghị sửa đổi	Thuyết minh
a) Tiền ăn trong thời gian điều dưỡng b) Thuốc thiết yếu c) Quà tặng cho đối tượng d) Các khoản chi khác phục vụ trực tiếp cho đối tượng trong thời gian điều dưỡng (mức chi tối đa 15% mức chi điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung), gồm: khăn mặt, xà phòng, bàn chải, thuốc đánh răng, chụp ảnh, tư vấn sức khỏe, phục hồi chức năng, sách báo, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao và các khoản chi khác phục vụ đối tượng điều dưỡng”	a) Tiền ăn trong thời gian điều dưỡng b) Thuốc thiết yếu c) Quà tặng cho đối tượng d) Tham quan đ) Các khoản chi khác phục vụ trực tiếp cho đối tượng trong thời gian điều dưỡng (mức chi tối đa 10% mức chi điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung), gồm: khăn mặt, xà phòng, bàn chải, thuốc đánh răng, chụp ảnh, tư vấn sức khỏe, phục hồi chức năng, sách báo, hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao và các khoản chi khác phục vụ đối tượng điều dưỡng”	Tách nội dung “tham quan” từ nội dung “các khoản chi khác phục vụ trực tiếp cho đối tượng trong thời gian điều dưỡng” (sau đây gọi tắt là “các khoản chi khác” thành một nội dung chi độc lập. Điều chỉnh giảm mức chi tối đa các khoản chi khác từ 15% xuống còn 10%.

Năm 2025, với mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công là 2.789.000 đồng thì mức chi chế độ điều dưỡng tập trung là 5.020.000 đồng (tăng cao hơn so với mức chi năm 2024 là 1.321.000 đồng và năm 2023 là 2.097.000 đồng). Hiện nay, người có công với cách mạng đều có mong muốn được đi tham quan ở nhiều nơi, trong khi mức chi điều dưỡng tập trung các năm trước còn thấp, nên các địa phương và các cơ sở điều dưỡng người có công với cách mạng chưa có điều kiện để đưa đối tượng đi tham quan được nhiều hơn. Đến năm 2025, mức chi chế độ điều dưỡng tập trung tăng cao nên đã góp phần đáp ứng nguyện vọng của đối tượng. Vì vậy, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đề nghị điều chỉnh cơ cấu nội dung chi điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung.

Cơ sở đề xuất điều chỉnh mức chi tối đa các khoản chi khác phục vụ trực tiếp cho đối tượng trong thời gian điều dưỡng tập trung từ 15% còn 10% mức chi điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung:

- Mục tiêu xây dựng cơ cấu nội dung chi điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập

trung là đảm bảo người có công được thụ hưởng chất lượng dịch vụ điều dưỡng tốt nhất cả về thể chất và tinh thần.

- Nội dung “tham quan” được tách ra khỏi nội dung “Các khoản chi khác” nên việc điều chỉnh giảm mức chi tối đa “các khoản chi khác” là phù hợp.

- Mức chi tối đa “các khoản chi khác” (bao gồm cả chi phí tham quan) thuộc mức chi điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung các năm gần đây như sau:

STT	Năm	Mức chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung	Mức chi tối đa các khoản chi khác (15%)
1	2019-2023	2.923.200 đồng	438.480 đồng
2	2024	3.699.000 đồng	554.850 đồng

Năm 2025, mức chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe tập trung là 5.020.000 đồng, trường hợp mức chi tối đa “các khoản chi khác” là 15% thì tương ứng số tiền là 753.000 đồng (mức chi này tương đối cao), trường hợp mức chi tối đa “các khoản chi khác” là 10% thì tương ứng số tiền là 502.000 đồng (mức chi này không bao gồm nội dung “tham quan”).

2.3. Kinh phí thực hiện:

2.3.1. Kinh phí thực hiện trợ cấp, phụ cấp ưu đãi đối với người có công với cách mạng:

Với mức chuẩn hiện hành quy định tại Nghị định số 55/2023/NĐ-CP là 2.055.000 đồng thì kinh phí thực hiện trợ cấp, phụ cấp ưu đãi đối với người có công với cách mạng năm 2024 là 30.290 tỷ đồng.

Theo phương án nâng mức chuẩn lên 2.789.000 đồng thì kinh phí thực hiện trợ cấp, phụ cấp ưu đãi đối với người có công với cách mạng năm 2024 là 35.629 tỷ đồng, tăng thêm 5.339 tỷ đồng.

2.3.2. Kinh phí thực hiện chế độ điều dưỡng:

Năm 2024, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đề xuất thời điểm thực hiện mức chuẩn theo Nghị định sửa đổi, bổ sung đối với chế độ điều dưỡng kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2025 nên năm 2024 không phát sinh kinh phí bảo đảm thực hiện chế độ này.

Năm 2025, với cơ cấu điều dưỡng tập trung là 23% tổng số đối tượng hưởng chế độ điều dưỡng trong năm thì khoản kinh phí đảm bảo chế độ điều dưỡng với mức chuẩn 2.789.000 đồng là 1.453 tỷ đồng, tăng thêm khoảng 383 tỷ đồng so với năm 2024.

Như vậy, với thời điểm thực hiện như trên và mức chuẩn là 2.789.000 đồng thì nhu cầu kinh phí đảm bảo là 37.082 tỷ đồng.

2.4. Đánh giá tác động của thủ tục hành chính:

Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ không phát sinh thủ tục hành chính thuộc phạm vi điều chỉnh của Nghị định số 63/2010/NĐ-CP ngày 08 tháng 6 năm 2010 của Chính phủ về kiểm soát thủ tục hành chính (được sửa đổi, bổ sung một số điều tại Nghị định số 48/2013/NĐ-CP ngày 14 tháng 5 năm 2013 và Nghị định số 92/2017/NĐ-CP ngày 07 tháng 8 năm 2017 của Chính phủ) và Thông tư số 03/2022/TT-BTP ngày 10 tháng 02 năm 2022 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn việc đánh giá tác động của thủ tục hành chính trong lập đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật và soạn thảo dự án, dự thảo văn bản quy phạm pháp luật.

Trên đây là Tờ trình về dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24 tháng 7 năm 2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 55/2023/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Chính phủ, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội xin kính trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định./.

(Xin gửi kèm theo: Dự thảo Nghị định, Báo cáo thẩm định và Báo cáo tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm định).

Nơi nhận:

- Thủ tướng Chính phủ;
- Các Phó Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các đồng chí Thứ trưởng;
- Văn phòng Chính phủ;
- Các Bộ: Tư pháp, Tài chính;
- Vụ Pháp chế, Vụ Kế hoạch - Tài chính;
- Lưu: VT, Cục NCC.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Lê Văn Thanh